

Vlaamse overheid
Havenlaan 88 – bus 100
1000 Brussel

VERSLAG

VERGADERING VAN HET AUDITCOMITE VAN DE LOKALE BESTUREN
VAN 8 DECEMBER 2022, 13.30-17.00 uur - Herman Teirlinckgebouw – Brussel

Namen deel:

Myriam Parys (MP)
Kathleen Desmedt (KD)
Jan Leroy (JL)
Pierre Berger (PB)
Giselle Vercauteren (GV)
Gunter Schryvers – Audit Vlaanderen (AV)
Jo Fransen – Audit Vlaanderen (AV)
Wim De Naeyer – Audit Vlaanderen (AV)
Mark Vandersmissen – Audit Vlaanderen (AV)
Tom Vandeput (TV) – vanaf 14u33
Gert Eeraerts (GE) – vanaf 14u44
Frank Vermeulen (via Teams) en Liesbeth Vanderstukken (fysiek), respectievelijk voor 2.1.1. en 2.1.2 (beiden AV)
Voorzitter: Jean-Pierre Garitte, voorzitter auditcomité Vlaamse Administratie (JPG)
Vervangend secretaris: Louise Bogaerts, Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA) (verslag)

Verontschuldigd:

Iwona Muchin (IM)
Joris Scheers, DKBUZA (secretaris)

0 EXECUTIVE SESSIE LEDEN

/

1 PUNTEN TER BESLISSING

1.1 Aanpak evaluatie actieve openbaarheid auditrapporten reguliere audits LB – AUL/22/08.12/DOC.045

AV licht toe en deelt mee dat de eerste ervaringen er lijken op te wijzen dat actieve openbaarheid geen zware impact heeft op de rapporteringen. De formele evaluatie betreft een project in de eerste helft van 2023 met enerzijds een bestaande werkgroep rond actieve openbaarheid en anderzijds de bevraging van tien algemene directeurs, met een spreiding

tussen kleine en grote besturen en uitspraken in rapporten. Ook met VVSG en VVP zijn gesprekken voorzien, alsook met de leden van het ACLB en de interne AV auditoren.

JPG vraagt of dit met het oog op een publicatie is.

AV antwoordt dat alle feedback steeds welkom is, als dat ruimere bedenkingen inhoudt, kan dat ook. Voor dit project is het de bedoeling om aan het ACLB terug te koppelen welke feedback er is gegeven en wat er op welke manier bijgestuurd kan worden. PB vraagt of het volledig rapport publiek gemaakt wordt. AV antwoordt dat dit zo is. Dit is een bewuste keuze in het afsprakenkader om alles, inclusief nuancerings, online te plaatsen.

JL doet de suggestie om i.p.v. tien directeurs te bevragen, al de algemeen directeurs van de lokale besturen waarvan de auditrapporten online staan de mogelijkheid te geven om hun ervaringen m.b.t. actieve openbaarheid door te geven. Hierbij blijft volgens JL de mogelijkheid bestaan tot bijkomende commentaar. AV antwoordt dat ze graag een ruimer gesprek hanteren en dat beide vormen mogelijk combineerbaar zijn. AV zal dit verder bekijken.

AV licht de vragen toe die tijdens de evaluatie aan bod komen. Doordat de thans online beschikbare individuele rapporten intussen meer en meer de vraag oproepen of die informatie ook eenvoudig overkoepelend (bv. via een kaart met maturiteitsinschattingen die ook toelaat 'best practices' te vinden om inspiratie bij op te doen) ter beschikking kan worden gesteld, wordt ook dat aspect bevestigd om te verzekeren dat met eventuele bezwaren of suggesties daaromtrent ook rekening kan worden gehouden.

GV vraagt of ze dit in functie van cybersecurity zullen doen. AV antwoordt dat dit zeker niet het geval is voor de technische details.

JPG vraagt wie de belanghebbenden hier kunnen zijn. JPG vraagt zich af of er meer vragen komen van de burger door de openbaarmaking. AV antwoordt dat in deze presentatie de term belanghebbenden verwijst naar degenen die initieel betrokken waren bij het project. De idee van het praten over de interpretatie van belanghebbenden is wel relevant.

PB vraagt of AV kan opvolgen hoeveel keer een rapport wordt opgevraagd. AV antwoordt dat dit kan, maar dat de exacte cijfers nog bekeken moeten worden. AV verwacht geen grote toestromen. AV ziet wel een moeilijkheid bij de evaluatie daarvan in het feit dat veel lokale besturen zelf de rapporten op hun website plaatsen, waardoor AV over de consultaties daarvan niet zomaar cijfers beschikbaar heeft.

KD vraagt of er in die overgangperiode tussen wel of niet openbaar, besturen zijn geweest die negatief hebben gereageerd. AV beaamt dat ze een beperkt aantal negatieve reacties hebben ontvangen.

JL merkt op dat dit gebruikt kan worden voor de bevraging bij besturen.

De vergadering gaat unaniem akkoord met het besproken punt.

2 PUNTEN TER BESPREKING

2.1 Stand van zaken auditplan – deel lokale besturen – AUL/22/08.12/DOC.046

AV licht toe en toont de verschillende kaarten van Vlaanderen. In de strategie wordt de laatste jaren voornamelijk gefocust op de thema-audits, daarmee wordt een behoorlijk deel van de lokale besturen afgedekt. Enige interbestuurlijke audits bevatten wel individuele rapporten, andere interbestuurlijke audits bekijken de zaken dan weer van een hoger niveau. AV merkt op dat in dat laatste geval de vraag gesteld kan worden of de besturen dan redelijk afgedekt zijn of niet. Ook de forensische audits creëren enige afdekking.

AV vertelt dat na bijna drie van de zeven jaren die tot doel zijn gesteld, er reeds 168 lokale besturen afgedekt zijn. Een aantal bewuste keuzes hebben de oefening gaandeweg wel verzaagd:

- door te kiezen voor een kleiner aantal deelaudits/besturen per thema-audit, weegt de voorbereiding verhoudingsgewijs meer door: bijna vier thema-audits per jaar zorgt voor vier keer ontwikkeling van auditaanpak en vier globale rapporten.
- Door bewust maximaal gebruik te maken van het contactmoment van elke audit om telkens ook de aanpak met betrekking tot organisatiebeheersing te evalueren en de eerdere aanbevelingen op te volgen, moet bij elke audit extra capaciteit worden ingezet. Afhankelijk van de maturiteit van het lokaal bestuur en van het aantal op te volgen aanbevelingen, zijn per audit al snel 5 à 10 auditdagen nodig.

Dat maakt dat tegenwoordig op jaarbasis sowieso minder rapporten kunnen worden gerealiseerd. AV zegt dat dit niet problematisch is en ziet dit als een punt van dialoog.

Voor 2020 en 2021 ziet AV daarnaast wel een vertekening in het beeld: het aantal uitgevoerde auditopdrachten kende tijdens de coronapandemie een piek: doordat er nagenoeg geen sprake was van vergaderingen (bv. voor de interne werking) en er door de digitale manier van werken ook geen verplaatsingstijd was, verliep alles sneller.

JPG vraagt of de term afdekking altijd is verantwoord. Indien het gaat om een forensische audit, is dit heel specifiek. Indien er zwakheden in het interne controlesysteem blijken, wordt dit ook gemeld maar dit is geen planmatige melding. AV antwoordt dat een forensische audit meestal ook wel een serieuze capaciteitsinvestering is, met veelal een merkbare impact bij het betrokken lokaal bestuur. KD stelt dat dit wel kan dienen als wake-up call naar anderen toe. JPG beaamt dat dit preventief kan werken naar anderen toe.

AV wijst op nog een consequentie van de meldingen en verschuivingen in capaciteiten. De forensische capaciteit die toeneemt, heeft ook invloed op de reguliere auditafdekking.

Ook de afdekking van de provincies wordt toegelicht.

AV wijst er op dat wat als afgedekt mag worden beschouwd soms voor discussie vatbaar is. Zo werden in het kader van de thema-audit beheer van ICT-risico's 144 lokale besturen bevraagd en werd bij 45 van die lokale besturen telkens ook minstens één interview afgenomen. Aangezien het hier om iets zeer punctueel ging met een zeer beperkte individuele betrokkenheid, werden deze lokale besturen niet meegeteld als afgedekt.

JL pikt in op de notie punctueel. ICT-risico's raken aan heel de werking, terwijl dat veel minder het geval is bij bijvoorbeeld een audit niet terugvorderbare steun van een OCMW.

AV reageert door te zeggen dat het beschouwen van afdekking een discussiepunt is.

GE zegt dat hierover altijd een keuze gemaakt kan worden. De parameters die hier worden gehanteerd zijn volgens GE zeer logisch en verdedigbaar. De anderen gaan akkoord.

JPG vraagt hoe snel je zaken kan terugvinden op de online kaart. AV toont aan op hun interne IT-omgeving hoe snel dit wordt weergegeven. De leden vinden dit knap. JL vraagt of in het geval van fusiebesturen deze weergaven ook de besturen van voorheen dekken. AV beaamt dit. Er wordt naar aanleiding van de fusie telkens wel gekeken wat relevant is voor het fusiebestuur.

Nu en dan wil AV dit op de agenda brengen, vragen kunnen altijd gesteld worden.

2.1.1 Toelichting bevindingen thema-audit opvolging verzelfstandigde en verbonden entiteiten (TA OVVE) – AUL/22/08.12/DOC.047

Frank Vermeulen (AV) licht toe. Hierbij wordt ingezoomd op de drie belangrijkste boodschappen:

- Lokale besturen moeten worden opgeroepen om meer doordacht en minder ad hoc hun verbonden entiteiten op te volgen. AV wijst onder meer op de verantwoordelijkheden van een managementteam en de betrokkenheid van entiteiten in de omgevingsanalyse.
- De ondersteuning van de raadsleden en mandatarissen dient versterkt te worden.
- Er moet ingezet worden op een actueel en informatief overzicht: heel wat besturen hebben zeer slechte overzichten van de entiteiten.

Naast het eigenlijke globaal rapport werd ook een inspiratierapport aangemaakt om een breed spectrum van zowel goede voorbeelden als aandachtspunten die werden vastgesteld bij de geauditeerde besturen te delen met alle lokale besturen. Verschillende aspecten kunnen daarbij voor verschillende doelgroepen nuttig zijn. AV staat illustratief kort stil bij enkele reflecties die zijn opgenomen in het inspiratierapport. Er wordt zelden gepraat over entiteiten op een beheersmatige manier binnen een lokaal bestuur. Er is meer dan de kern, er zijn meerdere lagen om te erkennen en er is nood aan nuance. AV ondervindt ook een zekere terughoudendheid bij sommige decretale graden om hierin tussen te komen. Regelgeving is amper gekend en wordt amper gevolgd en staat soms haaks op het belang van de entiteit voor bepaalde lokale besturen. De impact van het bovenlokale politieke niveau is bovendien aanwezig; in sommige gevallen beslist het lokaal bestuur zelf amper over wie ze afvaardigen. Tot slot heerst er geregeld een spanning tussen draagkracht en opdracht van de mandataris.

JL signaleert dat de vermelding op slide 4 van de kerkfabrieken als voorbeeld van entiteiten die voortvloeien uit federale regelgeving niet correct is: de meeste regelgevingen rond kerkfabrieken zijn Vlaams en niet federaal. Bovendien is het qua terminologie correcter om te verwijzen naar de 'besturen van de erediensten' dan naar 'kerkfabrieken'. AV beaamt dat dit dient gecorrigeerd te worden door het schrappen van die term aldaar.

JL merkt op dat het politiek gezien interessant is om voor de regiovorming hier materiaal aan te leveren. KD voegt toe dat ze een lokaal bestuur hoorde aangeven dat het heel decretaal en theoretisch is. Het is niet evident om de risico's te identificeren en te duiden waar minder aandacht aan besteed kan worden en waar niet. KD vraagt hoe ze hiermee om kunnen gaan. AV antwoordt dat wanneer de geauditeerde risico's niet afgedekt zijn, AV niet kan zeggen dat dit proces is beheerst. KD reageert dat dit wel een belangrijk onderwerp is om te bespreken. AV reageert dat het een dankbaar onderwerp is gezien het belang van het sensibiliserend effect van een thema-audit. Hierin zit de meerwaarde. De vergadering vindt het inspiratierapport een mooi idee.

PB vraagt waarom sommige dienstverleningen intern verlopen en anderen niet. AV antwoordt dat dit veelal is omwille van opportuniteitsredenen. AV is geen situaties tegengekomen die zeer problematisch leken te zijn. PB vraagt of dat niets te maken heeft met financiële stromen die niet in orde zijn of met dingen doen die niet stroken met de taken van gemeenten? AV antwoordt dat dit niet zo is.

Naar het risico om bij een entiteit aangesloten te zijn, wordt vaak niet gekeken. AV meent dat er onvoldoende aandacht gaat naar onderliggende activiteiten van de entiteit die kunnen leiden tot een financieel tekort. AV wil dit duidelijk signaleren.

JL vindt dat het gepresenteerde beeld van schillen een mooie weergave is van bestuur naar entiteit, met daarnaast ook verder afliggende entiteiten die daarbij zijn verbonden.

2.1.2 Bespreking auditdoelstellingen en controleprogramma thema-audit gezinszorg (deel van doc. 2.1)

Liesbeth Vanderstukken (AV) sluit aan om dit deel toe te lichten. De thema-audit gezinszorg staat van de in voorbereiding zijnde nieuwe thema-audits voor 2023 al het verst.

PB stelt de vraag wat het precies inhoudt.

AV licht toe hoe ze gezinszorg benaderen en hoe dit allemaal verloopt.

JL merkt op dat het vaak gaat om grote diensten met collega's die elkaar nauwelijks zien: een risico is dus om toch een uniforme werking en dienstverlening te realiseren, en erover te waken dat alle medewerkers mee zijn met de algemene beslissingen in het bestuur.

MP vult aan dat gezinszorg vaak de moeilijkste dienst is op het vlak van langdurige zieken etc. De werknemers zijn moeilijk te motiveren en betrokken te houden bij het eigen bestuur. Vaak wordt dit ook mee in de hand gewerkt door een gebrek aan digitale vaardigheden.

GV vraagt of het gaat om maatschappelijke assistenten. AV antwoordt van niet. Het betreft mensen die bij gezinnen schoon maken, koken, zorg verstrekken enzovoort.

JPG vraagt of het gaat om contractuelen. AV antwoordt dat dit contractueel of statutair kan zijn. GV vraagt welke rol een lokaal bestuur hierbij speelt.

MP antwoordt dat een lokaal bestuur vaak gezinszorg aanbiedt vanuit een sociale dienst.

JPG vraagt hoe AV monitort of de zorgverleners effectief bij de klanten komen. AV antwoordt dat klanten dit zelf aangeven en dat de prestaties binnen het lokaal bestuur worden opgevolgd.

Een systeem met inloggen via de smartphone is momenteel in ontwikkeling.

JL merkt op dat het vaak gaat om ouder cliënteel, met een voorkeur voor dezelfde zorgverlener, want niet altijd vanzelfsprekend is voor de werkorganisatie.

AV signaleert dat het een beleidsdoelstelling is om die mensen ook in te zetten bij kwetsbare gezinnen.

MP reageert dat dat exact de redenering is waarom dit onderdeel nog bij een lokaal bestuur moet zitten.

AV wijst erop dat een OCMW ook de mogelijkheid heeft om tussen te komen in de facturen van commercieel georganiseerde gezinszorg.

AV vraagt zich af of lokale besturen zich wel altijd bewust zijn van wat het kost aan het bestuur en of er wordt stilgestaan of het opportuun is.

MP antwoordt dat dit bij hen het geval is.

JL pikt in door te stellen dat zowat alles wat een lokaal bestuur doet, geld kost. Dat kan nooit de enige reden zijn om diensten stop te zetten. AV reageert dat het om die reden achter de doelstellingen vraagt die gekoppeld zijn aan budgetten, strategie etc.

GV vraagt of er sprake is van concurrentie met andere aanbieders van gezinszorg.

JPG merkt op dat mutualiteiten deze diensten ook aanbieden.

AV resumeert dat de thema-audit draait rond drie spullen: strategisch kader – personeel – facturatie en inning.

2.1.3 Tijdsbestedingsrapport – AUL/22/08.12/DOC.048

AV wijst erop dat sinds enige tijd bij de auditopdrachten bij lokale besturen in principe telkens een apart rapport wordt opgemaakt over de evaluatie van de aanpak organisatiebeheersing en de opvolging van aanbevelingen. Recent werd beslist om daar bij twee soorten audits anders mee om te gaan. Bij organisatieaudits draait het hele rapport al om organisatiebeheersing en zal de evaluatie van de aanpak organisatiebeheersing en de opvolging van aanbevelingen worden gerapporteerd in datzelfde rapport. Bij forensische audits zijn de forensische werkzaamheden soms moeilijk combineerbaar met de evaluatie van de aanpak organisatiebeheersing. Bij forensische audits zal daarom in de regel geen evaluatie van de aanpak organisatiebeheersing meer worden gemaakt.

Wat betreft de opvolg audits, deelt AV mee dat dit er dit jaar minder hebben plaatsgevonden dan gehoopt. Daarnaast werden niet bij elke audit eerdere aanbevelingen opgevolgd omdat deze meer dan vijf jaar eerder geformuleerd werden. Deze grens van vijf jaar, waardoor een

aantal aanbevelingen niet opgevolgd kunnen worden, is relatief arbitrair. De vraag is of de grens naar zeven kan worden verschoven.

JL antwoordt dat dit enkel zinvol is als dit telkens ook wordt beoordeeld. Alleen nog relevante aanbevelingen zijn een opvolging waard.

AV evalueert vaak het systeem van opvolging van signalen zoals aanbevelingen. Indien relevant zal AV de aanbevelingen uit haar vorige audit ook opvolgen (in principe enkel voor zover de streefdatum voor realisatie al gepasseerd is).

JL maakt verder een suggestie omtrent de leesbaarheid van de tabel getoond door AV. Om de tabel goed te begrijpen, is het belangrijk om te beseffen dat de jaartallen boven de kolommen betrekking hebben op het jaar waarin de aanbevelingen werden opgevolgd en niet op het jaar waarin opgevolgde aanbevelingen initieel geformuleerd werden. AV zal deze verduidelijking in het vervolg toevoegen. AV wijst erop dat lokale besturen zich alsmaar meer bewust lijken te worden van het belang van het realiseren van aanbevelingen, maar dat dit zeer traag verloopt.

KD vraagt wat er gebeurt indien men het oneens is over de interne kwalificatie 'gerealiseerd' of 'lopend'. AV antwoordt dat de bevindingen steeds onderbouwd worden, en dat dit besproken wordt. Indien er een goede reden is, kan de kwalificatie worden aangepast.

Als AV opmerkt dat het actieplan heel duidelijk niet tegemoetkomt aan de realisatie van de aanbeveling, dan zullen ze dit signaleren aan het lokaal bestuur. Zodoende kan het actieplan worden aangepast.

JL merkt op dat de afdruk van het tijdsbestedingsrapport ongelukkig is, gezien een aantal kolommen buiten beeld vallen. AV antwoordt dat er ondertussen een vernieuwde versie online ter beschikking werd gesteld van de leden van het ACLB.

JPG stelt de vraag wanneer de nazorg van start gaat. AV antwoordt dat dit gebeurt na het opleveren van het rapport, alles achteraf komt in de nazorg. Meer specifiek gaat het om de voorbereiding tot de openingsmeeting en loopt het terreinwerk tot het afsluitend gesprek met vervolgens de rapportering tot de verzending van het definitieve rapport en dan nadien is alles nazorg. JPG vraagt of de nazorg niet is gebudgetteerd. AV zegt dat dit inderdaad niet zo is, maar dat het globaal ook om niet veel dagen gaat.

PB vraagt of er sprake is van een minimumstandaard wat betreft managementtijd.

AV antwoordt dat de evoluties hierrond gekend zijn. Bij lokale besturen wordt meer gewerkt met projectleiders die een 'Level 1 review' uitvoeren. Vervolgens gaat dit naar het management en uitiem naar de administrateur-generaal. Vroeger lag de review nagenoeg helemaal bij de manager-auditor en was de ratio anders, nu gaat het om gemiddeld 6,5 dagen review van de projectleider voor auditopdrachten van gemiddeld 60 auditdagen. De projectleiders volgen daarbinnen ook dat de audit goed wordt opgevolgd en verzekeren dat de rapporten kwalitatief zijn onderbouwd. Het gaat om 10-15% revisie, hetgeen tussen de gangbare normen van review bij operationele audits door auditfirma's valt. Om voeling te behouden met het auditwerk op het terrein of wanneer daar redenen voor zijn, gaat de manager-auditor bij sommige audits mee ter plaatse tijdens een sleutelmoment (veelal het afsluitend gesprek of de exitmeeting). Dat toont zich in de gerapporteerde tijdsregistratie.

2.2 Stand van zaken forensische aangelegenheden – AUL/22/08.12/DOC.049

AV licht de lopende of op te starten forensische audits toe. Het onderzoek van meldingen vergt aanzienlijke capaciteit van de forensische tijdsbesteding, die dan niet gebruikt kan worden voor het uitvoeren van forensische audits zelf.

GE vraagt of de mogelijkheid tot melding vaak misbruikt wordt. AV antwoordt dat meldingen – naast het voorwerp van de melding op zich - uiteraard vaak ook een dubbele (opportuniteits)agenda met zich meedragen. AV stelt dat er op dit moment voornamelijk een bezorgdheid leeft over een mogelijke toestroom van meldingsinitiatieven omwille van opportuniteitsoverwegingen in het kader van de komende verkiezingen in 2024. AV voegt toe dat de kloof tussen het aantal ontvangen meldingen en effectief opgestarte forensische audits steeds groter wordt. Een melding wordt steeds objectief beoordeeld. AV verklaart dat deze grotere kloof betekent dat er geregeld meldingen bijzitten die eerder insinuerend van aard zijn, maar dat dit uiteraard pas duidelijk is nadat het onderzoek op het voorwerp van de melding is afgerond.

MP vraagt naar de verhouding vooronderzoek van een melding tot effectieve opstart van een forensische audit. AV antwoordt dat dit over de jaren heen is geëvalueerd. Vroeger bedroeg die verhouding ongeveer 1/3, terwijl we nu een verhouding waarnemen van ongeveer 15 à 20%.

GV zegt dat je geen politiek garen kan spinnen op iets dat verworpen is. AV voegt toe dat meldingen en forensische auditrapporten bij lokale besturen vaker aandacht krijgen in de (lokale) media en dat potentiële melders hierdoor geïnspireerd raken om een nieuwe melding te doen.

GE vraagt of men vanuit managementperspectief in het vooronderzoek acties kan ondernemen om de zaken te versnellen of minder capaciteit te verliezen.

AV antwoordt dat meldingen die weinig of geen concrete aanknopingspunten bevatten, sowieso geen verder gevolg krijgen. Het vooronderzoek wordt bij voorkeur via desktoponderzoek uitgevoerd, maar soms is het noodzakelijk dat de forensische auditor bij het bestuur zelf dit onderzoek moet uitvoeren. Dit impliceert ook dat in dergelijk geval planningsgewijs steeds moet rekening worden gehouden dat in voorkomend geval onmiddellijk een forensische audit moet kunnen worden opgestart, omdat AV op dat moment voor het bestuur “zichtbaar” is geworden en het risico ontstaat dat bewijsmateriaal zou kunnen verdwijnen.

GE stelt dat twee extra VTE's bij 8,9 VTE's een verschil zou moeten maken.

JPG vraagt of de reactietermijnen n.a.v. de implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn in het bestuursdecreet, in het gedrang komen. AV antwoordt dat die termijnen lopen vanaf heden, d.w.z. dat de oudere meldingen hierdoor niet worden beïnvloed. AV stelt dat termijnen vanaf nu nog meer worden gemonitord.

JL stelt dat men nog bezig is met de implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn bij onderwijs. In de DKBUZA-stuurgroep werd gesignaleerd dat dit een impact heeft op het gemeentelijk onderwijs en zondag wordt de algemene regeling al van kracht. JL stelt de vraag wat er geldt voor deze scholen. JL vraagt of dit losstaat van een medewerker die deels gemeentelijk en deels door een lokaal bestuur gefinancierd wordt.

GE merkt op dat deze Europese richtlijn reeds zeer lang geleden is meegedeeld. JL vindt dit een kwestie van onbehoorlijk bestuur. JL begrijpt niet waar een leerkracht zijn of haar melding kan maken. JL vindt dat de algemeen directeur dit dient te organiseren en zo te communiceren intern.

JPG stelt voor om zeker een seintje te geven indien de vervaltermijnen voor het onderzoek van de ontvangen meldingen in het gedrang komen, met het oog op de aansprakelijkheid. AV antwoordt dat ze over een database beschikken om dit op te volgen.

JL vraagt wat er gebeurt indien er een melding bij AV wordt gemaakt door een medewerker van een lokaal bestuur. JL vraagt of het mogelijk is dat AV de melder doorverwijst naar het intern meldkanaal.

AV reageert dat het decreet zegt dat je een melder niet kan verplichten om het intern meldkanaal te bewandelen.

GE voegt toe dat de keuze bij de melder ligt, maar AV kan de melder er wel op wijzen dat er ook andere meldkanalen bestaan. JL is van mening dat men hier het decreet kan proberen oprekken: deze logica zit in de geest van het decreet.

AV reageert dat een door AV ontvangen melding steeds moet worden geregistreerd. AV voegt toe dat als het voorwerp van de melding materie betreft (bv. aspecten van psycho-sociaal welzijn op de werkvloer), waarvoor de behandeling het best gebeurt door andere in die materie gespecialiseerde entiteiten, deze melding wordt doorgestuurd naar het hiertoe bevoegde orgaan. AV vraagt hiervoor eerst toestemming aan de melder.

GE reageert dat hij dit begrijpt vanuit het perspectief dat AV bij lokale besturen het externe meldkanaal is waar mensen terecht kunnen, wanneer ze niet hebben gekozen om het eerste meldkanaal te bewandelen. GE stelt dat dat de geest is van het decreet.

Wat de impact op de Vlaamse administratie betreft, wordt dit opgevolgd.

PB vraagt of AV een idee heeft van de meldingen die naar het lijnmanagement gaan. AV antwoordt dat leidend ambtenaren bij een vermoeden van fraude de gewoonte lijken te hebben om naar AV te komen.

2.2.1 Brief vooronderzoek bij lokaal bestuur – AUL/22/08.12/DOC.050

MP merkt op dat er vaak wordt gewerkt met waarnemingstoelagen om kunstmatig het loon van een personeelslid op te krikken. GE reageert dat de oorzaak hiervan is dat de rechtspositieregeling veel te vast ligt.

2.3 Vooruitzichten ondernemingsplan 2023 – AUL/22/08.12/DOC.051

AV licht toe. De doelstellingen (auditplanning, hefboomwerking en interne werking) worden toegelicht. Capaciteitsverdeling wordt overlopen, waarin de keuze om de forensische capaciteit in de huidige omstandigheden te verhogen naar 30% van de auditcapaciteit. AV maakt de inschatting dat bovendien de kosten van de inhuring van externe capaciteit via de raamovereenkomst vanaf februari beduidend zullen stijgen, met enig capaciteitsverlies tot gevolg doordat de kredieten deze evolutie niet helemaal volgen. De intern-extern verdeling verschuift ook. AV waarschuwt dat de reële capaciteit intussen alweer verschilt van wat er op de dia's staat.

KD vraagt of de voor 2023 verwachte verhouding tussen interne en externe capaciteit beheersbaar is voor de werking naar de Vlaamse administratie. AV antwoordt dat het moeilijk is om daarvoor de nodige competenties vast te krijgen en wijst op het feit dat dit punt werd besproken in het ACVA.

JPG vraagt of, indien AV in een indexering van het raamcontract voorziet, de niveau D externen ook die indexatie gekregen hebben. AV antwoordt dat dit voor de facturatie aan AV zo is. In het verleden is het wel al gebeurd dat iemand in onderaanneming aangaf dat dit voor de hoofdaannemer was.

JL merkt op dat dit afhangt van de barema's die aan de orde zijn, en of een bedrijf een barema boven de indexering hanteert.

JPG antwoordt dat dit toch ook het geval is bij die consultingbedrijven. AV antwoordt dat er voor de raamovereenkomst een bestek bestaat met een vaste formule om de indexatie te bepalen.

Vervolgens worden de prioriteiten in de auditplanning lokale besturen voor 2023 toegelicht door AV.

GV vraagt of de genoemde thema-audit reispassen en rijbewijzen in samenwerking met het federale niveau tot stand komt. AV beaamt dit en wijst op het feit dat deze thema-audit interbestuurlijk getint is en parallel de federale interne audit ook een audit bij de betrokken federale organisaties aan het plannen is. AV voegt toe dat dit onderdeel opstart in februari 2023.

AV signaleert dat recent door de administratie van de provincie West-Vlaanderen werd beslist nog meer aandacht te hebben voor gestructureerd werken aan de organisatie door de aanstelling van een adviseur interne audit.

JPG stelt de vraag of dergelijke functie voor de rest enkel bij de provincie Antwerpen aanwezig is.

AV bevestigt dat naast de auditfuncties van de lokale besturen Antwerpen en Gent enkel de provincie Antwerpen intern een eigen auditfunctie heeft georganiseerd.

De thema-audit milieuhygiëne en de thema-audit reispassen en rijbewijzen worden verder toegelicht door AV. Hierbij is er sprake van overleg met FIA om dit proces te doorlopen in twee fases: binnen het lokaal bestuur enerzijds en bij FOD BUZA en Mobiliteit anderzijds. Knelpunten worden in twee richtingen gecommuniceerd. AV publiceert globale rapporten, maar het is nog onduidelijk of dat globale rapport het federale niveau zal behelzen of niet.

GV vraagt of dit eventueel wel in richtlijnen is opgenomen. AV bevestigt.

JL vraagt of AV ook in contact staat met Burgerzaken Vlaanderen. JL suggereert om hen te contacteren, zij kunnen mogelijk meer informatie hebben over mogelijke kwetsbaarheden in dit proces. AV bedankt voor de suggestie en zal hen contacteren.

JPG stelt de vraag of de scope van deze thema-audit samen met het federaal niveau wordt bepaald. AV antwoordt dat AV een thema-audit uitvoert bij elf (nog te bepalen) individuele lokale besturen. Federaal zijn verschillende FOD's betrokken. AV voegt toe dat ook FIA werkt aan een controleprogramma. Zij bepalen hun scope; belangrijk voor AV is dat de scope van AV vervat zit in die van hen.

JPG vraagt of AV ook kijkt naar aangiftes van verlies of diefstal wat betreft reispassen en rijbewijzen. AV bekijkt dit verder en benadrukt dat de invalshoek niet forensisch is.

GE voegt toe dat er momenteel reeds zeven oproepen bestaan rond het project 'Gemeente zonder gemeentehuis', met een aantal projecten die daarop inhaken. GE vertelt dat er een aantal gemeentebesturen bezig zijn om deze processen te automatiseren. AV bekijkt de lijst.

Vervolgens licht AV de insteek voor de organisatie-audits in het auditplan 2023 toe. AV focust hierbij op risicomanagement en de bewustwording hierrond. De omkanteling naar een aanpak waarbij risicomanagement duidelijker centraal komt te staan kan sowieso pas in de loop van de volgende legislatuur plaatsvinden, maar moet in 2023 en 2024 wel al voorbereid worden.

PB vraagt of AV enig idee heeft over hoe dit georganiseerd zal worden.

AV antwoordt dat om in de tweede helft van 2024 een concept op te bouwen, dit nu reeds voorbereid dient te worden. AV voegt toe dat het nog geen kant en klaar antwoord heeft. PB vraagt of hier ook opleidingen rond zullen plaatsvinden. AV antwoordt dat dit concept bestaat, maar nog meer sturing nodig heeft. De kanteling bij de Vlaamse administratie richting meer auditfocus op de aanpak van het risicomanagement door de eerste en tweede lijn was ook een traject van verschillende jaren.

KD vraagt of het een mogelijkheid is om een andere partij te betrekken om aan te kaarten wie welke rol kan opnemen?

AV reageert dat dit momenteel zeer conceptueel is. AV bereidt zich nu voor om in de volgende legislatuur geleidelijk aan die bocht te maken. AV wil ervoor pleiten om dit in de planning op te nemen als een soort evenwicht tussen de twee: traditioneel afronden en tegelijkertijd een deel van de auditcapaciteit gebruiken om te experimenteren richting een nieuw concept.

GV stelt de vraag of er ook via zelfevaluatie gewerkt kan worden onder begeleiding van AV. AV antwoordt dat dit mogelijks een piste kan zijn mits de beschikbare capaciteit dat toelaat.

AV voegt toe dat ze het komend jaar minder zwaar zullen inzetten op organisatieaudits met als doel de capaciteit bewust in te zetten op de verfijning van dit concept. De leden gaan hiermee akkoord.

KD bemerkt dat het entrypoint bij AV dikwijls ligt bij organisatieaudits. KD vraagt of dit impact heeft op de opleiding bij AV voor nieuwe mensen. AV antwoordt dat nieuwe mensen beginnen in de uitrol van een thema-audit. Dit is een kant en klaar programma om te trainen op de soft skills, er is m.a.w. geen impact wat dit betreft.

PB vraagt naar Expeditie K. AV antwoordt dat Expeditie Kortrijk een initiatief is van VVSG, zij organiseren periodiek trefdagen en het evenement Expeditie Kortrijk brengt op een alternatieve manier een beetje in het verlengde daarvan in 2023 heel wat medewerkers, management en mandatarissen van lokale besturen samen. JL voegt toe dat het een voormiddag inhoudelijke sporen en een namiddag sector overschrijdende aangelegenheden betreft. Vindt plaats op 1 juni.

JPG merkt op dat indien je op zo'n evenement aanwezig bent met 15 medewerkers van AV, de kans groot is dat je een verwachting creëert dat men bij AV terecht kan voor advies en begeleiding. AV antwoordt dat ook ABB en DV aanwezig zullen zijn. Het acht zich nuttig om te kunnen duiden dat AV dat advies niet verleent.

3 RAPPORTEN TER BESPREKING

Op vraag van leden auditcomité – aan te geven voor de vergadering

3.1 -

Op vraag van Audit Vlaanderen

3.2 Thema-audit Interne monitoring met financiële impact bij lokaal bestuur Laarne (2206 012) – 5/10/2022 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing bij lokaal bestuur Laarne (2206 012-OB) – 5/10/2022

AV licht kort de thema-audit toe. Dit klein bestuur is een mooi voorbeeld waar op een gestructureerde wijze wordt gewerkt aan organisatiebeheersing volgens een gedefinieerde aanpak. De thema-audit was positief.

KD vraagt of dat een stabiel management hierbij een rol speelt? AV beaamt dat de figuur van algemeen directeur vaak een belangrijke rol speelt. Hetzelfde geldt voor de financieel directeur en de burgemeester die ook zeer bewust zijn van het belang van organisatiebeheersing.

JPG vraagt of deze boodschap ook naar expeditie K kan doorstromen. JL bekijkt of deze positieve ervaringen niet breder gedeeld kunnen worden met andere lokale besturen. Hierbij moet wel altijd worden opgelet dat dit niet conflicteert met de dynamiek tussen meerderheid en oppositie. AV merkt op dat goede voorbeelden van onder meer dit lokaal bestuur ook gebruikt worden voor sensibilisering van het politieke niveau van alle lokale besturen.

Forensische rapporten

3.3 Forensische audit bij lokaal bestuur Staden (2208 008) – 10/10/2022

3.4 Forensische audit bij lokaal bestuur Sint-Truiden (2208 003) – 12/10/2022

Andere rapporten (niet ter bespreking, tenzij gevraagd door een lid)

- 3.5 Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen bij lokaal bestuur Moorslede (2208 006-OB) – 24/10/2022
- 3.6 Thema-audit Interne monitoring met financiële impact bij lokaal bestuur Gistel (2206 011) – 4/11/2022 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen bij lokaal bestuur Gistel (2206 011-OB) – 4/11/2022
- 3.7 Thema-audit Interne monitoring met financiële impact bij lokaal bestuur Gingelom (2206 013) – 17/11/2022 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen bij lokaal bestuur Gingelom (2206 013-OB) – 17/11/2022
- 3.8 Thema-audit Niet terugvorderbare steun bij lokaal bestuur Houthalen-Helchteren (2206 022) – 5/10/2022 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen bij lokaal bestuur Houthalen-Helchteren (2206 022-OB) – 5/10/2022
- 3.9 Thema-audit Niet terugvorderbare steun bij lokaal bestuur Melle (2206 029) – 28/10/2022 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen (2206 029-OB) – 28/10/2022
- 3.10 Thema-audit Niet terugvorderbare steun bij lokaal bestuur Turnhout (2206 024) – 17/11/2022 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen (2206 024-OB) – 17/11/2022
- 3.11 Thema-audit Niet terugvorderbare steun bij lokaal bestuur Anzegem (2206 031) - 21/11/2022 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen (2206 031-OB) - 21/11/2022
- 3.12 Thema-audit Opvolging van Verzelfstandigde en Verbonden Entiteiten (OVVE) bij lokaal bestuur Sint-Pieters-Leeuw (2206 006) – 8/11/2022 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing bij lokaal bestuur Sint-Pieters-Leeuw (2006 006-OB) – 8/11/2022
- 3.13 Thema-audit Opvolging van Verzelfstandigde en Verbonden Entiteiten (OVVE) bij lokaal bestuur Lommel (2206 008) – 8/11/2022 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen bij lokaal bestuur Lommel (2006 008-OB) – 8/11/2022
- 3.14 Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen bij lokaal bestuur Liedekerke (2216 011-OB) – 17/11/2022
- 3.15 Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen bij lokaal bestuur Hoegaarden (2216 008-OB) – 17/11/2022

4 PUNTEN TER INFORMATIE - MEDEDELINGEN

4.1 Notulen van het ACVA van 13 oktober 2022 – AUL/22/08.12/DOC.052

4.2 Notulen stuurgroep VVSG van 13 oktober 2022 – AUL/22/08.12/DOC.053

JL geeft aan dat op hun stuurgroep van 8 december een kleine Limburgse gemeente kwam getuigen over de recente audit. De algemene teneur was positief, al was het volgens de getuige wel wat ongelukkig dat de startvergadering digitaal verliep. JL benadrukt dat ook in deze gemeente bleek dat inspanningen blijvend nodig zijn om de politiek warm te maken voor het belang van organisatiebeheersing. Vandaar de suggestie om bij de start en slotvergadering altijd ook lokale mandatarissen actief te betrekken.

Het recent geauditeerde lokaal bestuur gaf aan dat er te weinig aandacht voor de specificiteit van een klein bestuur is. AV reageert dat die kritiek niet éénduidig is. KD merkt op dat de tegenstelling met het bestuursniveau heel sterk naar voren komt in de managementreactie, ook richting het politiek bestuur. Hierin ziet KD een dubbele boodschap. AV reageert dat in de sjablonen van e-mails wordt gesuggereerd om leden van het politieke niveau ook te laten deelnemen, maar AV laat het uiteindelijk over aan de algemeen directeur. JL suggereert om hier vanuit AV toch meer druk op te zetten.

VARIA: /

De vergadering werd afgesloten om 17u11.